

Programma commissaris: dr .ir. P.Th.L.M. Hanau van Woerkom, tel. 070 – 30 70 275, e-mail voordrachten@histechnica.nl
Secretaris Histechnica: ir. H. Boonstra, tel. 070 – 38 73 808, e-mail secretaris@histechnica.nl
Secretaris KIVI afd. Geschiedenis der Techniek: ir. A. de Liefde, tel. 070 – 39 66 999, e-mail gdt@kivi.nl

Delft, 11 januari 2020

Geachte leden van de vereniging Histechnica,

De besturen van de vereniging **Histechnica** en van de **KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek** hebben het genoegen u uit te nodigen tot het bijwonen van een voordracht te houden door dr. ir. Huib Ekkelenkamp, met titel:

“Indonesië op de kaart”

De rol van de Nederlandse aanwezigheid in Indonesië
bij de ontwikkeling van de geodesie in Nederland.

> **Datum: zaterdag 8 februari 2020.**

> **Plaats: Science Centre van de TU Delft,
Mijnbouwstraat 120, 2628 RX Delft.**

> **Programma:**

- 10.30 uur: Gebouw open; ontvangst met koffie.
- 11.00 uur: **Voordracht door dr. ir. Huib Ekkelenkamp**
- 11:50 uur: Pauze.
- 12:15 uur: Vervolg van voordracht / afsluitende discussie.
- 12:45 uur: Einde bijeenkomst.

In verband met de noodzakelijke planning voor accommodatie en catering dient u zich voor het bijwonen van deze voordracht tijdig aan te melden, en dan graag vóór zaterdag 1 februari 2020.

> Hoe aanmelden:

- Leden van KIVI dienen zich aan te melden via de KIVI website

(<https://www.kivi.nl/activiteiten> www.kivi.nl > selecteer de activiteit
> dan daar aanmelden)

- Ook belangstellenden die niet lid zijn van KIVI, zijn van harte welkom en kunnen zich daar aanmelden. Let op: er zijn kosten aan verbonden. Nadere informatie vindt u op de KIVI website.

Zaterdag 8 februari 2020

> **Samenvatting van de voordracht**

Het inzichtelijk en aanschouwelijk maken van geografische informatie door kaarten kan al eeuwenlang bogen op grote belangstelling. Dat was met name zo na de grote veranderingen op nationaal en koloniaal gebied rond 1800. De nieuwe onafhankelijkheid van Amerika, de veroveringen in India door de Britten, de Bataafs-Franse en Engelse periode in Indië en de overdracht van Nederlandse gebieden in Azië aan Groot-Brittannië resulteerden in een grote belangstelling voor nieuwe kaarten. Koloniale activiteiten in de 19^e en eerste helft van de 20^e eeuw maakten het voortdurend nodig bestaande land- en zeekaarten te verbeteren en nieuwe gebieden in kaart te brengen. Daarbij heeft de ontwikkeling van het wetenschapsgebied geodesie, inclusief topografie en hydrografie, een dominante rol gespeeld. Voor Nederland waren betrouwbare kaarten van Indië/Indonesië van groot belang. De invloed van het koloniaal verleden op de ontwikkeling van nieuwe geodetische methoden heeft echter nauwelijks wetenschappelijke aandacht gekregen. Onderzocht is hoe de Indonesische archipel tussen 1800 en 1990 in kaart gebracht is. Door het Indisch batig slot werd in de 19e eeuw voor een derde bijgedragen aan de Nederlandse staatsbegroting en kon een aanzienlijk deel van de Koninklijke Akademie in Delft, waaruit de TU Delft is ontstaan, gefinancierd worden. De ontwikkelingen van steden en openbare werken, spoorwegen en tramwegen, en telecomverbindingen in Indië, waaraan ingenieurs in belangrijke mate hebben bijgedragen, vereisten uitgebreide geodetische metingen door landmeten, waterpassen, triangulatie en hydrografie. Meteorologische en geologische omstandigheden resulteerden in verstoringen door atmosferische refracties en schietloodafwijkingen, die anders waren dan in Nederland. Daardoor was een aangepaste geodetische methodiek nodig. Aanvankelijk werden triangulaties gebruikt als controle achteraf van de topografische opnamen. Het vergde een paradigma-verandering om in te zien dat triangulatie vooraf aan die opnamen diende te gaan, zodat een wiskundige basis voor kartografie ontstond. De resultaten in Nederlands-Indië op geodetisch gebied deden niet onder voor ontwikkelingen in Europa en India. Nederland heeft door de opgedane ervaring met geodesie en daaraan gerelateerde vakgebieden, zoals gravimetrie, fotogrammetrie en hydrografie in de tropen, hier veel aan te danken en internationaal groot aanzien verkregen.

> **Informatie over de spreker, dr. ir. Huib Ekkelenkamp**

Huib Ekkelenkamp studeerde elektrotechniek en telecommunicatie aan de Technische Universiteit Delft. Hij deed onderzoek naar glasvezelcommunicatie bij het PTT-laboratorium en was vervolgens voor PTT, later KPN, internationaal werkzaam op het gebied van telecom-netwerkplanning, waarvan een groot aantal jaren in Indonesië en in Centraal- en Oost-Europa. Hij vervulde managementfuncties in Telecom Consultancy en IT Business Development bij KPN en Atos. Meetinstrumenten en verwerking van meetgegevens, nu en in het verleden, hebben zijn bijzondere interesse. Dat geldt vooral voor navigatiehulpmiddelen, geodetische meetinstrumenten en nauwkeurige uurwerken. Vanuit zijn belangstelling voor nieuwe technische ontwikkelingen en geschiedenis van de techniek, met name telecommunicatie, geodesie en cartografie, vervult hij bestuursfuncties bij het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs en bij de Stichting De Hollandsche Cirkel voor behoud van het geodetisch erfgoed. Hij promoveerde aan de Technische Universiteit Delft in april 2019 op "Indonesië op de kaart. De rol van de Nederlandse aanwezigheid in Indonesië bij de ontwikkeling van de geodesie in Nederland".

Komende activiteiten:

- zaterdag 14 maart 2020:

1. Algemene Leden vergadering van de **KIVI-afdeling Geschiedenis der Techniek**, gevolgd door:
2. Voordracht over de visionair en sociale industrieel J.C. van Marken.
(Voordracht door ir. Jan van der Mast, stedenbouwkundige, schrijver, biograaf)

- zaterdag 4 april 2020:

1. Algemene Leden vergadering van de vereniging Histechnica, gevolgd door:
2. Voordracht over Verdwenen Spoorlijnen.
(Voordracht door Victor Lansink en Michiel ten Broeke.)
3. Uitreiking reisbescheiden voor deelnemers aan Studiereis naar Turijn en Bologna in mei 2020.